

NOVA DOBA

Leto XXI.

Celje, petek 24. novembra 1939

Štev. 48.

Proč s karteli!

V zagrebški »Novi riječi« čitamo: Pred dnevi mi je pripovedoval prijatelj: »Pred nekaj meseci sem kupil kubični meter bukovih drv po 135 din. Ko sem videl, da je v drvarnici še prostora za pol kubičnega metra, sem stopil k istemu trgovcu, mu dejal, da potrebujem še pol kubičnega metra in vprašal za ceno. Odgovoril mi je: za pol kubičnega metra 100 din, za kubični meter pa 190 din. Začudil sem se: »Ista drva ste prodajali po 135 din, čemu sedaj tolika razlika?« On mi je zaupno, z nasmeškom odgovoril: »Prej smo si trgovci konkurirali in prodajali za majhen dobiček, sedaj pa smo se kartelirali...« Ljudje so se torej kljub naredbam zagrebške in beograjske vlade kartelirali in nastala je sedaj, na pragu zime, razlika v znesku 65 din pri kubičnem metru drv.

Nekaj besed o kartelih v Jugoslaviji ne bo odveč. Povprečen državljani Jugoslavije, toliko zaposlen z nogometnimi tekmami, kavarniški razgovori, razvijanjem zastav, zvanečimi patriotskimi govori in manifestacijami, ni prišel nikoli do tega, da bi se bil pobrigal in izvedel: da je Jugoslavija najbolj kartelirana država v Evropi, še manj pa da bi izvedel: kaj pomeni to za njega in njegovo rodino.

Kartel prevzame proizvodnjo ali prodajo blaga, ki je potrebno za življenje vsakega kupca. Država predpiše na uvoz takega blaga iz inozemstva visoko carino, recimo 20 do 50 in tudi do 100 odstotkov. Kartel predpiše potem ceno svojemu blagu — plus 20, 50 ali 100 odstotkov, kolikor bi bilo treba plačati carine, če bi bilo blago uvoženo iz inozemstva. To razliko 20, 50 ali 100 odstotkov v ceni plača kupec, konzument, dobri narod — in konec besedi. Da bi bila ta razlika kupcu slajša, ga resni, patriotski dnevi in periodični listi redno prepričujejo o potrebi zaščite »domače« industrije. »Domača industrija« tu, »domača industrija« tam. Refren vseh člankov o »domači industriji«, ki redno izhajajo od iste »domače« industrije, je: obzir do ubogih delavcev, ki bodo ostali brez službe. Nihče ne bi verjel, da ima »domača industrija« tako čuteče srce za ubogega delavca. Skoraj bi dejali, da obratuje ta industrija samo iz usmiljenja do delavcev.

Resnica pa je, da je 90% te »domače« industrije v rokah tujega kapitala, ki v upravne svete svojih podjetij redno postavlja »rodoljubne« Srbe, Hrvate in Slovence.

In kolikor koli so se ti naši eksponirani Srbi, Hrvati in Slovenci sicer med seboj prepirali zaradi Dušana in Zvonimira, Kajmakčalana in diktature, te ali one zastave, se vam niso nikoli spri zaradi svoje vloge v »domači« industriji, v »domači« banki in sličnem.

Kadar hoče država, ki je po naravi bogata, a po narodu siromašna, razviti svoja naravna bogastva, a nima potrebnega kapitala, pokliče tuji kapital, da izvrši to, česar sama ne zna ali ne more. Da privabi ta kapital in mu zagotovi dober dobiček že kar od začetka, predpiše visoko carino na blago, ki ga bo ta kapital v državi izdeloval. Ona, kakor pravijo, zaščiti »domačo« industrijo z visoko carino. Ideja bi bila: dokler se industrija ne razvije in ne uvrsti, naj bo zaščiten. Na Balkanu pa je tako, da oni »dokler« nima roka, marveč ostane zaščiten trajna in tudi blago ostane za 100% trajno dražje za konzumente. Da pa ostane zaščiten trajna — odnosno blago dražje ali dobiček izreden —, skrbijo odlični rodoljubi v upravah »domačih« podjetij. Ta »domača« podjetja imajo tudi zelo izkušene in vešče knjigovodje, ki nas lahko ob koncu vsakega poslovnega leta z golimi številkami v bilanci prepričajo o težkih izgubah vsake posamezne industrije, ki lahko zaradi teh izgub plačuje samo zelo skromne davke...

Tako vidimo, da imamo naravno bogato državo, da plačujemo proizvode tega bogastva zelo drago, da pa prejema država davek samo v obliki drobtin.

Narodi stopajo v odločilno borbo

Velike demonstracije na češkem — Monakovski atentator — Nemška vojna z minami in ostrimi angleški protiukrepi — Snovanje protisovjetske fronte — Nemška nagrada Slovaški za borbo proti Poljski — Nova vlada v Romuniji

V Pragi je prišlo pred dnevi do velikih demonstracij čeških študentov proti Nemcem. Demonstracije so bile tudi v nekaterih drugih krajih. Nemška oblastva so nastopila izredno strogo ter so dala okrog 6.000 Čehov aretirati in 12 Čehov in sicer 10 visokošolcev in 2 policijska uradnika ustreliti. Londonski listi so poročali, da je pri teh dogodkih izgubilo življenje 130 Čehov. Nemška oblastva so zaradi teh demonstracij zaprla vse češke visoke šole za tri leta. Po teh dogodkih, ki so vzbudili silen odmev med češkim narodom, je bilo proglašeno nad Prago in okolico obsedno stanje. Praga je bila nekaj dni kakor izumrla. Čehi so hodili iz hiš samo v najnujnejših primerih. Obsedno stanje nad Prago in okolico je sedaj zopet ukinjeno. Nemški poročevalski urad je poročal, da so demonstracije priredili češki izobraženci, ki so v zvezi z bivšim predsednikom češkoslovaške republike dr. Edvardom Benešem in da so bili vodje tega odpora tudi na čeških visokih šolah. Dr. Beneš, predsednik češkoslovaške vlade v emigraciji, je izjavil o teh dogodkih, da je nastal na češkoslovaškem povsem enak položaj, kakor za časa svetovne vojne v Belgiji, ko so vanjo vdrl Nemci.

Policijska oblastva v Nemčiji so aretirala kot atentatorja na meščansko pivnico v Monakovem 36-letnega Georga Elserja, ki je svoje dejanje baje že priznal. Elser je po tej vesti vzdihel v stember meščanske pivnice pekleni stroj, ki naj bi bil eksplodiral med Hitlerjevim govorom. Nemška policija trdi, da je bila v atentat zapletena tudi angleška tajna služba Intelligence Service v Haagu, kar pa angleške vesti odločno zanikujejo. Nemška policija izjavlja, da je duševni oče atentata radikalni narodni socialist in emigrant Oton Strasser, ki se je bil lani preselil iz Češkoslovaške v Svico, odtod pa pred dvema tednoma v Francijo. Nemške oblasti so 9. novembra zvečer na nemško-nizozemski meji aretirale šefa angleške tajne službe za zapadno Evropo Bessa in kapetana Stevensa, ki ju sedaj dolžijo skrivde na monakovskem atentatu. Oba aretiranca in pa Elserja so prepeljali v Berlin.

Ker so se uspehi nemških podmornic

Ce bi jaz ali vi, ki to čitate, a niste v upravi niti enega »domačega« podjetja, upravljali državo in določali carine, bi odredili takole: zaščitili bi to domačo in »domačo« industrijo s carino za 5 ali 10 let, dokler se zares ne razvije in uvrsti, potem pa bi zniževali carino do take mere, da bi ostala industrija vedno toliko zaščiten, da bi mogla konkurirati tujemu blagu in zaposlovati naše delavstvo. Tako bi lahko tudi mi nekega dne poceni kupovali blago, ki ga je Bog položil v notranjost naše zemlje in ki se na naši zemlji proizvaja in izdeluje.

Kakšno korist imamo sicer od vseh teh naših naravnih bogastev, če jih moramo kot konzumenti plačevati do dvakrat dražje nego jih plačujejo konzumenti v drugih državah, ki pa imajo večje plače in mezde nego mi.

Zakaj so taki pogoji pri nas trajno mogoči? Ker take pogoje ustvarjajo karteli. Kartel cementa na primer vzdržuje visoko ceno cementa, ker je država predpisala visoko carino za uvoz cementa. Potem sta država in banovina uvedli visoke trošarine na cement, kakor da je cement kolonjska voda. S tem postopkom je narasla cena cementa na 75 do 80 din za metrski stot.

Kakor je pri enem kartelu, tako je pri vseh, v Jugoslaviji pa jih je kakor pravijo, okrog devetdeset. Zato se naj uporabijo zakoni proti kartelom!

zaradi obsežnih ukrepov Anglije in Francije močno zmanjšali, se je Nemčija odločila v borbi proti blokadi za novo sredstvo. Dala je položiti v bližino angleške obale veliko število magnetičnih min. Od teh min je bilo doslej v bližini angleške obale potopljenih okrog 15 ladij, med njimi tudi po ena italijanska in japonska ter naša velika tovorna ladja »Carica Milica«. Pri potopu ladij je utonilo mnogo ljudi, potop »Carice Milice« pa k sreči ni terjal človeških življenj. Zaradi teh nemških magnetičnih min je napovedal angleški ministrski predsednik Chamberlain oster postopek proti Nemčiji. Chamberlain je izjavil, da so te mine po haaški konvenciji, ki jo je podpisala tudi Nemčija, prepovedane. Ta konvencija določa, da morajo biti mine pritrjene in opremljene z vsemi možnimi napravami za varnost trgovinske plovbe. Kljub podpisu pa se Nemčija ne drži konvencije. Zato angleška vlada ne bo dopustila, da bi se ta način vojne nadaljeval brez kazni, in bo storila sedaj podobne ukrepe. Med drugim bo angleška vojna mornarica odslej zaplenila ves pomorski izvoz nemškega izvora ali nemške lastnine.

Prodiranje Rusije na Baltik in proti zapadu sploh je izzvalo v Italiji močno reakcijo. Italija se z vso vnemo bavi z načrtom, da bi ustvarila skupno z vsemi balkanskimi državami nevtralen blok, ki naj bi preprečil prodiranje Rusije na jugovzhod Evrope. Govorijo tudi o snovanju protisovjetske fronte od Baltika do Turčije.

Nemčija je odstopila Slovaški v zahvalo za njeno pomoč v vojni proti Poljski nekaj sto kvadratnih kilometrov bivšega poljskega ozemlja.

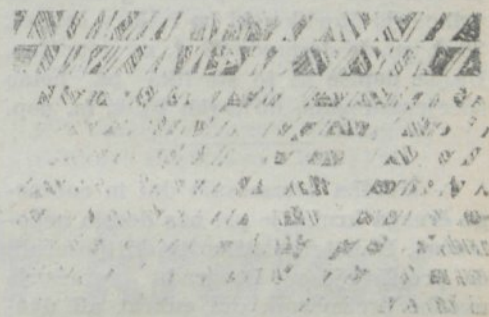
V zvezi z neuspešnimi trgovinskimi pogajanjmi med Nemčijo in Romunijo je v četrtak podala Argetojanova vlada ostavko. Novo vlado je sestavil bivši predsednik vlade in bivši romunski poslanik v Parizu Tatarescu.

Politika

Stališče JNS

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković in prvi podpredsednik Jovan Kijanin sta nedavno obiskala tuzlansko okrožje, kjer je stranka priredila več posvetov. Prvi sestanek sta imela v Bjelini, nato pa sta poročala o stališču stranke v Brčkem, Bosanskem Šamcu, Vlasenici in Srebrenici.

Velik shod Jugoslovenske nacionalne stranke je bil v Tuzli, kjer je imel predsednik Živković dveurni govor o političnem položaju. — — —

Čuden nacionalizem

Pri volitvah v Klub slušateljev prava in v Klub študentov agronomije na zagrebški univerzi so zmagali frankovci. Ta zmaga je zelo značilna, čeprav ni ravno tako absolutna. Klub slušateljev prava ima namreč 495 članov, vseh slušateljev prava pa je na zagrebški univerzi nad 1.000. Frankovska lista je dobila 217 glasov, ki nikakor ne predstavljajo absolutne večine. Kljub temu pa je značilno in žalostno, da frankovci v tolikšni meri dvigajo glave med hrvatsko omladino. Toda še nekaj je značilnega: Katoliška »Hrvatska straža«, katere pristaši so vsi glasovali za frankovce, navaja sama, da so za listo teh »hrvatskih nacionalistov« glasovali 3 Nemci in 3 Madžari, dočim ni za listo HSS glasoval niti eden Nemec, pač pa večje število Srbov in Bolgarov. K temu pripominja »Sokolski glasnik«: Kakšen je ta »radikalni hrvatski nacionalizem«, za katerega glasujejo Nemci in Madžari, ne razumemo, razen če ni to — narodni socializem?!

Kaznovani frankovci!

Pred dnevi je priredila skupina frankovskih akademikov v Zagrebu demonstracije proti dr. Mačku. Zaradi teh demonstracij je bilo več akademikov kaznovanih z 10 dnevi zapore in dveletnim izgonom iz Zagreba.

Doslednost . . .

Iz »Sokolskega glasnika«, glasila Saveza Sokolov kraljevine Jugoslavije, posnemamo:

Vsa naša javnost ve, da klerikalci takoj proglasijo za boljševika in »sovražnika hrvatskega naroda« vsakogar, ki izusti kakšno simpatično besedo o Rusiji, sedanji ali prejšnji. Če pa vzamejo Rusi v zaščito klerikalne slovaške oblasti in njihovo separatistično »neodvisnost«, se naši klerikalci topijo od vznicanja celo nad prijateljstvom s sedanjo — boljševičsko Rusijo! Tako je n. pr. zagrebška »Hrvatska straža« objavila v celoti in z odbravanjem dolgo izjavo uradne bratislavske agencije »Slovak Press« o prijateljstvu med Slovaško in Rusijo, v kateri je navedeno med drugim tudi tole:

»Slovaško prijateljstvo do Rusov ni bilo vezano na režim. Carizem je propadel, a Rusi so ostali Rusi, prav tako, kakor so Slovaki ostali Slovaki. To pomeni, da lahko obstojijo med Rusi in Slovaki prav tako prisrčni in prijateljski odnosi, kakor prej... Slovaško razmerje do Nemčije je odrejeno z zemljepisnim položajem, zavezniki odnosi in nemško zaščito Slovaške. Iz tega razloga imajo Slovaki prav, da se veselijo zblizanja Nemčije in Rusije, ker lahko ima Slovaška od tega samo koristi. To dejstvo utrjuje tudi slovaške odnose do obeh velikih prijateljev...«

Katoliška morala

Frankovski »Hrvatski Narod« pravi, da je bila Poljska s stališča katoliške morale nemoralna, ker se je uprla Nemčiji, in da je njen poraz kazen božja za storjene grehe. Tako misli tudi katoliška »Hrvatska Straža«.

Teta Amalija

Pri nas je nekdo pred kratkim prejel dopisnico iz neke države z naslednjim sporočilom: »Mi smo vsi zdravi in veseli, najbolj pa se godi teti Amaliji«. Teta Amalija pa je umrla že pred petimi leti...

Domače vesti

PRIHODNJA ŠTEVILKA

»NOVE DOBE«

bo izšla zaradi praznika zedinjenja že v četrtek 30. t. m. popoldne.

VSE DOPISNIKE

prosimo, da bi nam poslali gradivo za prihodnjo številko, ki bo izšla v četrtek 30. t. m., že do srede 29. t. m. dopoldne. Daljše dopise za to številko pa bomo sprejemali samo do torka 28. t. m. pop.

— Uvedba brezmesnih dni in enotnega črnega kruha je pri nas docela nepotrebna. Nekateri listi so te dni poročali, da proučujejo v Beogradu vprašanje uvedbe brezmesnih dni enkrat ali dvakrat na teden, prepovedi klanja mlade živine, zlasti prascev, jagnjet in telet, uvedbe enotnega črnega kruha in mešanja pšenične moke z moko drugih vrst žita. Taka omejitev potrošnje v Jugoslaviji bi nikakor ne bila utemeljena ali opravičljiva. V tem primeru bi samo izvozniki povečali svoje lepe zasluge zaradi povečanega izvoza, narod pa bi imel škodo. Z uvedbo brezmesnih dni bi se konzum mesa zelo zmanjšal, kmet pa bi moral prodajati izvoznikom živino pod ceno. Pravijo, da bi s prepovedjo klanja mlade živine dosegli v nekaj mesecih velik prirastek živine. Pri nas pa je treba klati tudi mlado živino, ker kmetom primanjkuje krmil. Kmetje redijo samo toliko živine, kolikor imajo krmil. Uvedba enotnega črnega kruha in mešanja moke pa bi samo po nepotrebnem razburjala ves narod, ki dobro ve, da pridelujemo žita in moke na pretek. Pravijo, da bomo izvozili 2.500 vagonov bele moke v Nemčijo. Vsaka država se trudi, da čimbolj poveča svoj izvoz. Nikakor pa ne uvidimo potrebe, da bi morali v naši državi komur koli na ljubo omejevati že itak zmerno potrošnjo najvažnejših življenjskih potrebščin.

— **Zahteve privatnih nameščencev v Zagrebu.** Privatni nameščenci v Zagrebu so imeli te dni veliko zborovanje, na katerem so zahtevali takojšnje povišanje plač, izplačilo trinajste plače, ukinitve uredbe o minimalnih mezdah in razpis volitev v vse delavske in nameščenske ustanove. Privatni nameščenci so zagrozili s stavko, če ne bodo njihove zahteve upošteevane.

— **Pred novo uredbo o kmečkih dolgovih.** Kmetijski minister dr. Cubrilović je izjavil pred dnevi, da bo skupaj s strokovnjaki v kratkem izdelal uredbo, s katero bo popravil napake prejšnje uredbe za razdolžitve kmetov. Dejal je, da bodo vseh dolgov oproščeni tisti kmetje, ki imajo manj kakor deset hektarjev plodne zemlje. Tisti, ki imajo več kakor deset hektarjev zemlje, pa bodo odplačevali svoje dolgove z dolgoročnimi obroki z ugodno obrestno mero.

— **Tuje bombno letalo** se je pojavilo v sredo dopoldne nad Lučami v gornji Savinjski dolini. Letalo je priletelo s severa in se je kmalu vrnilo v isti smeri, iz katere je bilo prispelo. Tuje letalo se je pojavilo tudi nad Muto.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je tudi letos izdala koledar, ki se odlikuje po zanimivi vsebini. Ta narodni koledar spada v vsako slovensko hišo.

KLINAR MILOŠ

KLJUČAVNIČARSTVO

Celje, Gregorčičeva 4

CENE ZMERNE
DELO SOLIDNO

Izdelovalnica
Štečnikov
iz nerjavečega
jekla
Prezvam
stavbna
ključavničarska dela

Celje in okolica

c **Kmečka zveza za celjski okraj** je imela preteklo nedeljo svoj občni zbor, ki ga je vodil g. Pongrac Turnšek s Polzele. Zborovalci so zlasti poudarjali potrebo otvoritve tečajev, na katerih bi se kmetje naučili zdraviti živino. Pozabili tudi niso vodnih zadrug, ki bi naj opozorile oblast na potrebo reguliranja Hudinje, Bolske in Voglajne. Glede hmeljarskega zakona je bilo sklenjeno, da mora biti že letos sprejet, lovski zakon pa mora biti primerno spremenjen. Za predsednika te strokovne stanovske kmečke organizacije je bil izvoljen zopet g. Turnšek s Polzele, v odbor pa poleg celjskega g. Dolinarja še odvetnik g. dr. Zdravko Kalan iz Celja in mladi šolski upravitelj g. Prislani iz Petrovč, ki je kot komisar lani vodil skupščinske volitve v Petrovčah. V odboru je tudi nekaj kmetovalcev.

c **Zakaj plačujemo letos v Celju gledališki dinar od kinovstopnic?** V Celju nimamo letos gostovanj državnega Narodnega gledališča iz Ljubljane, obdržali pa smo kar naprej lepo navado, da pobiramo od vsake kinovstopnice predpisano takso po 50 par do 1 dinarja. Ta predpis se nanaša na kraje, kjer delujejo državna in banovinska gledališča. V Celju letos ne gostuje državno gledališče. Mariborsko gledališče pa, kolikor vemo, ni ne državno, ne banovinsko! Bilo bi vsekakor potrebno dognati, za katero državno ali banovinsko gledališče plačujejo letos celjski občivalci kina gledališki dinar. Po drugih mestih Slovenije, razen Ljubljane in Maribora, te davščine nimajo — Celje pa mora biti tudi tu na prvem mestu!

c **Koncert v proslavo praznika zedinjenja** bo v petek 1. decembra ob 20. v Mestnem gledališču. Letos bodo nastopili Celjsko pevsko društvo, Celjski zvon, Oljka, mladinski pevski zbor in godalni kvartet Glasbene matice ter celjska vojaška godba. Spored bo torej zelo pester in bogat in ne dvomimo, da tudi umetniško kvalitativen, za kar nam jamčijo izvajalci. Zato in zaradi namena koncerta smo uverjeni, da bo občinstvo napolnilo gledališče. Predprodaja vstopnic v knjigarni K. Goričarja vdove.

Kino UNION Celje predvaja:

Od 24. do 26. novembra

GUNGA DIN
— INDIJA GORII

Gary Grant

Viktor McLaglen

Douglas Fairbanks jr.

Od 27. do 28. novembra **DVE FRONTI**

c **Ljudsko vseučilišče v Celju.** V ponedeljek 2. decembra ob 20. bo predaval univ. prof. dr. Boris Zarnik o notranjem izločevanju. Predavanje bo na podlagi skioptičnih slik. Celjani že dobro poznajo dr. Zarnika iz prejšnjih predavanj, saj smo vsako leto z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. Tudi tokrat pričakujemo, da bo predavalnica v meščanski šoli popolnoma zasedena. — Ciklus pedagoških predavanj je zaključen. Kako so potrebna taka predavanja, dokazuje dejstvo, da jih je občinstvo prav pridno posečalo. Predavatelji so želi za svoja temeljita izvajanja popolno priznanje.

c **Proslava jubileja g. Vala Bratine v celjskem gledališču.** Gospod Valo Bratina, član Narodnega gledališča v Ljubljani, bo proslavil tudi v Celju 25-letnico svojega gledališkega udejstvovanja. Ob tej priliki bodo uprizorili člani ljubljanskega Narodnega gledališča v torek 28. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču Bevkovo komedijo v treh dejanjih »Partija šahov«. Režijo in glavno vlogo ima jubilar sam. Predstava bo izven abonmaja. Vstopnice so v predprodaji v Slomškovi knjigarni. Cene dramske. Ker je g. Bratina še iz prejšnjih gostovanj in tudi iz svojega nekdanjega delovanja v Celju vsem Celjanom dobro v spominu, bo občinstvo gotovo tudi tokrat napolnilo gledališče.

c **»Neopravičena ura«.** V sredo zvečer je uprizorilo mariborsko gledališče v Mestnem gledališču v Celju Bekefičjevo učinkovito veseloigro »Neopravičena ura«. Režiser g. Jože Kovič je zelo skrbno obdelal to prijetno pisano in z dobrim humorjem prepleteno igro, ki ji daje snovanje in nehanje v življenju dijakin podlago in ozadje. Mariborski gostje so nudili Celjanom zopet lep gledališki večer. Predvsem je treba omeniti

vseskozi uspele kreacije gđc. Rasbergerjeve (Lili), gg. Nakrsta (dr. Härdtel), Gorinška (Jäger), Verdonika (Olbrich), Košiča (prof. Kučera) ter ge. Savinove (Truda) in Zakrajškove (gospa Jägrova). V manjših vlogah so se krepko uveljavili ge. Kovičeva in Gorinškova, gđc. Kraljeva in Starčeva ter gg. Pavle Kovič in Košuta. Scenerija je bila primerna, centralna kurjava pa bi bila sedaj lahko že izdatnejša. Se nekaj je treba omeniti: Nevzdržno je, da gledališče nima nobenega prostora za kadilce. Zato morajo gledalci v odmorih kaditi pred gledališkim poslopjem in se v mrazu izpostavljati nevarnosti raznih obolenj.

c **Celjski mestni svet** bo imel drevi ob pol 7. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odborov.

c **Ekskurzija celjskega Društva absolutentov drž. trgovskih šol v Gostilničarsko pivovarno v Laškem.** Preteklo nedeljo so si ogledali člani Društva absolutentov drž. trgovskih šol v Celju Gostilničarsko pivovarno d. d. v Laškem. Obsežni, moderno zgrajeni, železobetonski objekti vzbujajo že na prvi pogled občudovanje. Vse stavbe tvorijo arhitektonsko urejeno celoto in združujejo vse pridobitve moderne tehnike, ki je potrebna za pivovarsko stroko. Vsi oddelki od kotlarnice, varilnega stolpa, strojnice s priključnimi kletmi, smolarnice, sodarne pa do garaž so smotno urejeni. Povsod vlada red in čistoča, kar opazi vsakdo že takoj ob vstopu v, rekli bi, sprejemni salon pivovarne — v varno. Stene tega oddelka so obložene z marmorjem, vsi metalni deli pa so iz medij in bakra. Tu je sprejel ekskurziste podravnatelj podjetja g. Kokol. Razložil jim je zgodovino Gostilničarske pivovarne in podal splošno, a pregledno sliko pivovariljskega procesa. Pod njegovim vodstvom so si potem ogledali posamezne oddelke tega obsežnega podjetja. Vsak oddelek ima svoje posebnosti in svojo nalogo, ki jo izvršuje na najbolj ekonomičen način. Po ogledu štirinadstropnega varilnega stolpa, kjer je začetek procesa varjenja piva in v čigar spodnjem delu so razne strojne priprave, so si ogledali ekskurzisti hladilno dvorano, v kateri je velika hladilna

Kino METROPOL Celje

Od 24. do 26. novembra

Cvetje v maiu

(Beli jorgovan)

To je najlepši film pomladi, ljubezni, veselja in radosti, v katerem nastopata najbolj priljubljena igralka in pevka

JEANETTA MACDONALDOVA
in **NELSON EDDY**

V nedeljo 26. novembra **MATINEJA:**
Beg iz trdnjave (Vohun št. 33)

c **Poziv emigrantom!** Društvo »Soča« v Celju poziva vse emigrante, da se zglasijo v zadevi državljanstva ob uradnih urah v društvenih prostorih.

c **Opozorilo umetnikom!** Sokolsko društvo Celje-matica razpisuje v okviru proslave 50-letnice svojega obstoja natečaj za sestavo primernega znaka za vse prireditve v okviru te 50-letnice. Za prve tri najboljše osnutke bodo določene primerne nagrade. Podrobnosti bomo še objavili. Pozivamo naše domače umetnike, ki se za zadevo zanimajo, da se obnejo na Sokolsko društvo Celje-matico, kjer dobijo vsa zadevna pojasnila.

Tradicionalni akademski ples »Sloge« bo 5. januarja 1940 v Narodnem domu. Čisti dobiček je namenjen podporam revnim akademikom.

c **Sodba po zakonu o zaščiti države.** Petčlanski senat okrožnega sodišča v Celju je obsodil 29-letnega Adama Stosa iz Zagreba zaradi zločina po členu 1. točki 4. zakona o zaščiti države na 3 leta robije in izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

c **Dva drzna vloma.** Na hribu sv. Jožefa sta bila v noči od sobote na nedeljo izvršena dva drzna vloma. Na isti način kakor pred dvema tednoma v hišo čevljarkega mojstra Kosa pod hribom sv. Jožefa, o vlomilci s ponarejenimi ključi vdrlji v hišo upokojenega železniškega nameščenca Matije Zupančiča in odnesli več moških oblek v vrednosti 2.500 din. Ko so odhajali skozi vežo, so bila tam shranjena tri kolesa, ki se jih pa vlomilci niso dotaknili. V isti noči so vdrlji skozi stranski okno v stanovanje trgovskega sluga Antona Božičnika na hribu sv. Jožefa ter odnesli iz stanovanja srebrno moško uro, aktovko in nekaj denarja v skupni vrednosti 600 din. Ko so odhajali skozi glavna vrata, so vrata za seboj zaklenili. Policija je uvedla obširno preiskavo

c **Nagradno streljanje Strelske družine v Celju** je preloženo na pomlad. **Sobno streljanje** bo redno vsak četrtek zvečer v Oficirskem domu in to nagradno z enim do tremi lepimi darili. Vsi člani in ostali prijatelji strelskega sporta so vabljeni, da v čim večjem številu posejajo te strelske in obenem družabne večere.

c **Zetev smrti.** Na Masarykovem nabrežju 5 je umrla v ponedeljek v starosti 68 let ga. Antonija Vondračekova, tašča zobozdravnika dr. Alojzija Krautbergerja. Pokojna je bila po rodu Čehinja ter odločno narodna in izredno blaga žena. V Novi vasi je umrl v torek 3 mesece stari sinček pekovskega pomočnika Pavel Moderc, v sredo pa 67-letni cinkarniški delavec Alojz Lastnak. V celjski bolnici so umrli: 16. t. m. šestletna hčerka vojnega invalida Zofija Kuglerjeva iz Galicije pri Celju, 17. t. m. 84-letna dninarica Terezija Zoherjeva iz Creta pri Celju in 52-letna dninarica Lucija Drogenikova od Sv. Barbare pri Smarju, v nedeljo pa dveletna kočarjeva hčerka Dragica Jutriševa iz Rogaške Slatine. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

c **Strokovni tečaj iz damsko frizerske stroke** bo priredila Zveza brivskih pomočnikov v Celju. Opozarjamo vse brivske pomočnike, ki se želijo tečaja udeležiti, da se bodo prijave sprejemale do torka 28. t. m. zvečer v prostorih Zveze v posloppju Delavske zbornice v Celju, I. nadstropje, soba št. 8.

c **Andrejev sejem.** V četrtek 30. t. m. bo v Celju kramarski sejem, znan pod imenom Andrejev sejem.

c **Delovni trg.** Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 283 brezposelnih (194 moških in 89 žensk) nasproti 302 (201 moškemu in 101 ženski) dne 10. t. m.

Gostilna pri „Turški mački“

Danes morske ribe in polenovka
Jutri in v nedeljo srna

c **Iz učiteljske službe.** Gđc. Marija Polkova, učiteljica na II. drž. deški narodni šoli v Celju, je premeščena na šolo za defektno deco v Ljubljani.

c **Miklavževanje Sokola Celja I** bo v soboto 2. decembra ob 20.30 v Sokolskem domu v Gaberju. Prvovrsten jazz. Za zabavo vsestransko preskrbljeno. Darila se bodo sprejemala 2. decembra od 18. dalje.

c **Mladinski odsek »Soča«** obnovljen. Društvo »Soča« v Celju sporoča svojemu članstvu, da se je mladinski odsek obnovil, ter vabi in poziva vso našo mladino, da se strne okrog odsekovskega odbora, ki mu načeljuje tov. Olga Rustjeva. Novi odbor nam je porok vztrajnega in uspešnega dela. — Odbor.

c Miklavžev obisk na domovih bo tudi letos opravila prostovoljna gasilska četa v Celju. Naročila se sprejemajo najpozneje do 3. decembra v Gasilskem domu na dvorišču mestnega poglavarstva. Miklavž bo obiskal domove le ob poljnem številu naročil.

c Dijaški kuhinji v Celju je darovala trgovka gđ. Ana Streherjeva v Celju 100 din namesto venca na krsto svoje tete ge. Karoline Streherjeve, vdove po sodnem kancelistu v Smarju pri Jelšah. Namesto cvetja na krsto ge. Antonije Vondračkove sta darovali gđ. Mila Simonikova in Nina Trdinova v Celju 50 din Dijaški kuhinji v Celju.

c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 26. t. m. zdravnik dr. Drago Hočevnar v Kolenčevi ulici.

Sokolstvo

x Proslava praznika narodnega zedinjenja v Celju. Kakor smo zadnjič sporočili, priredi Sokolsko društvo Celje-matica v četrtek 30. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču v Celju akademijo z 12 točkami. Drugi dan, 1. decembra bo ob 11. dopoldne v društveni telovadnici slavnostna proslava z zaobljubo novega članstva in z razdelitvijo diplom. Na sporedu so med drugim nagovor brata staroste in deklamacije. Kakor na akademiji, bo tudi tu sodeloval društveni orkester. Bratje in sestre, ki imajo kroj, naj pridejo v kroju k večerni akademiji in k dopoldanski proslavi. Za okolico bo društvo v nedeljo 3. decembra ob 16. ponovilo akademijo. Zveza je na vse strani ugodna, ker lahko pridejo posetniki s popoldanskimi vlaki in se z večernimi vrnejo.

x Prvodecembrska proslava Sokola Celja I. Dne 1. decembra se bo društvo udeležilo službe božje v katoliški in pravoslavni cerkvi skupno z bratskim Sokolskim društvom Celjem-matico. Društvena proslava pa bo dopoldne ob pol 11. v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju. Poleg običajnega sporeda bodo pri proslavi sodelovali tudi društveni mali harmonikarji. Društvena uprava poziva članstvo, naraščaj in deco, da se udeležijo proslave polnostevnino. Na predvečer bo v Mestnem gledališču slavnostna telovadna akademija br. Sokolskega društva Celje-matic. Pozivamo članstvo in naraščaj, da se udeležijo akademije v čim večjem številu.

x Miklavževanje Sokola Celja I bo v soboto 2. decembra ob 20.30 v dvorani Sokolskega doma v Gaberju. Darila se bodo sprejemala ta dan od 18. dalje. Miklavževanje za deco bo v nedeljo 3. decembra ob 14. Darila se bodo sprejemala od 10. dopoldne dalje. Ob 16. se bo pričelo miklavževanje za naraščaj. Društvo mora obdariti preko 120 revne dece in prosi vse, na katere se je pismo obrnilo za podporo, da ne odrečejo podpore in jo čimprej nakažejo.

x Socialni sklad. Socialni odsek celjske sokolske župe je sklenil, da se pobere na praznik narodnega zedinjenja od vsakega člana in članice po 1 dinar

v socialne namene. Vsa društva brez izjeme so sklep odobrila. Ne dvomimo, da bodo bratje in sestre radevolje prispevali malenkostni prispevek, ki ga posameznik ne bo občutil, plemeniti stvari pa bo koristil. Naša se bodo gotovo dobro srca, ki bodo k obveznemu dinarju primaknili prostovoljno še kak dinar in podprla sokolsko socialno akcijo. Vsako sokolsko društvo bo priredilo za svoje revne pripadnike obdaritev bodisi za Miklavžev ali božič, pa mu je vsak še tako majhen dar dobro došel. Zupni socialni odsek pričakuje, da bo naše članstvo ravno letos še prav posebno podprilo socialno akcijo našega sokolstva, ko so svetovni dogodki povzročili drugod neštetim družinam nepopisno bedo, nas pa obvarovali največje nesreče. Zdravo! — Socialni odsek Sokolske župe Celje.

x Prednjaški zbor Sokolskega društva Celje-matic tvori siledeči bratje in sestre: tajnik Slavko Končija, namestnica Anica Pfefererjeva, knjižničar Rado Jenko, orodjar Karol Tratnik, statističar Konrad Grlec, poročevalci za obrambnost Jože Prestor, Zivko Jovanović in Mirka Grudnova, za kolesarstvo Tratnik in Pfefererjeva, za proste panoge Jenko, za smučanje Tone Grobelnik, za odbojko Maks Pavlin in Milka Lojkova, za plavanje Gojmir Gala, za streljanje Edo Lakner. Društveni zdravnik je br. dr. Jože Flajs.

x Sokolstvo v naši prestolnici. V naši prestolnici je 15 sokolskih društev in sicer v Beogradu 12, v Zemunu 2 in v Pančevu 1. Lastne sokolske domove imajo društva Beograd-matica ter Beograd I, III, IV in VIII. Lastna letna telovadišča imajo društva Beograd-matica ter Beograd I, II, III, IV, VI, VII, VIII in IX. Sokolsko društvo Beograd VIII na Belih Vodah ima tudi svojo sokolsko godbo. Vse to izpričuje, da se je sokolstvo v naši prestolnici čvrsto ukoreninilo in da razveseljuje napreduje, kar nas navdaja z najboljšimi nadami za bodočnost.

x Sokolstvo na Češkem. Sokolsko društvo Valašské Meziříčí na Moravskem je praznovalo 75-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo 28. marca 1864 in sicer pod imenom Telovadno društvo Sokol. Bilo je po vrstnem redu 15. društvo v območju današnje COS in je izdalo 4. julija 1864 prvi sokolski časopis »Drap«; izšla pa je le prva številka. Zanimivo je, da si je to društvo že na ustanovnem obnem zboru nadelo ime »Sokol«, medtem ko je praško telovadno društvo prevzelo ta naziv šele 13. novembra istega leta. — Pred 75 leti so objavili praški »Narodni listy«, da je bilo na obnem zboru praškega Sokola dne 17. oktobra 1864 oddanih pri volitvi staroste in njegovega namestnika 317 glasovnic. Fügner je dobil kot starosta 316 glasov, dr. Tomaž Černý kot podstarosta 311 glasov.

Sport

SK Celje : SK Hrastnik

V nedeljo 26. t. m. ob 15. se bo na celjski Glaziji nadaljevala 5. t. m. zaradi poplave prekinjena podsavezna pr-

venstvena tekma med SK Celjem in SK Hrastnikom. Odigrati je treba še 62 minut tekme. Poraz, ki ga je doživelo Celje preteklo nedeljo v Hrastniku, dokazuje, da je moštvo SK Hrastnika v dobri formi in nevaren nasprotnik. Ker bo Celje v nedeljo gotovo napelo vse sile, da se rehabilitira, bo tekma vseka-kor zelo zanimiva in napeta. Kakor znano, je Celje 5. t. m. ob prekinitvi tekme vodilo z 1:0.

* Slovenska nogometna zveza ustanovljena. V nedeljo je bil v Ljubljani likvidacijski občni zbor Ljubljanskega nogometnega podsaveza, na katerem je bila sklenjena ukinitve LNP in ustanovitve Slovenske nogometne zveze z lastnimi pravili za vse klube z dosedanjega področja LNP. Slovenska nogometna zveza prevzame vse premoženje in obveznosti LNP. Na ustanovnem občnem zboru je bil po likvidacijskem občnem zboru ustanovljena Slovenska nogometna zveza. Prvemu upravnemu odboru SNZ predseduje dosedanji predsednik LNP dr. Janko Kōstl. V upravnem odboru je tudi g. Mirko Presinger iz Celja, v nadzornem odboru pa g. Stanko Perot iz Celja. Nogometne podzveze bodo ustanovljene v Ljubljani, Mariboru, Celju in Trbovljah. Občni zbori teh podzvez morajo biti 10. decembra.

Skrbite za redno stolico.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1939

Leo-pilule

* V hrvatsko-slovenski nogometni ligi je Bačka v nedeljo v Subotici premagala osiješko Slavijo z 1:0 (1:0). V srbski ligi je BSK v Beogradu premagal sara-jevsko Slavijo s 4:0 (2:0), tekma med Baskom in Zemunom je ostala neodločena 2:2 (2:1), prav tako tekma v Novem Sadu med Jugoslavijo in Vojvodino 2:2 (2:1), v Skoplju je Gradjanski premagal Jedinstvo z 2:0, v Borovu pa Bata enajstorico Žaka s 5:0.

* V tekmovalstvu za podsavezno prvenstvo je SK Hrastnik v Hrastniku v nedeljo premagal enajstorico SK Celja s 3:1 (1:1), v Celju pa je trboveljski Amater premagal Atletike s 6:2 (3:2).

* Nogometna reprezentanca Zagreba je v nedeljo v Zagrebu premagala reprezentanco Bratislave s 3:1 (1:0).

Iz naših krajev

Laško

... (faint, mostly illegible text) ...

... (faint, mostly illegible text) ...

Rogaška Slatina in njena okolica

Zdravilišče leži v lepi dolinici, ki jo je napravil potok Rakovec med prijaznimi, s pretežno bukovimi gozdovi poraslimi griči: Janino, Tavčarjevim gričem in Tržaškim vrhom. Gosto obraslo sredogorje varuje zdravilišče pred severnimi vetrovi.

Rudninski vrelci so morali biti znani že v prvih stoletjih po Kr., ker so našli v rudninski vodi srebrne keltske novce. Prvič se omenja studenec l. 1141., točno opisan pa je l. 1572. Prvi tujec, ki se je zdravil s to vodo, ki jo ljudje imenujejo slatino, je bil grof Zrinjski l. 1640. Telesni zdravnik na dunajskem dvoru l. 1679. je uvedel slatinsko vodo kot zdravilo. Trgovanje s slatino se je tako razvilo, da je cesar ta privilegij izročil dunajskemu gostilničarju Androniju Franku. Razpečevanje te slatine je leta 1721. prevzelo 11 dunajskih lekarnarjev, ki so postavili še sedaj ohranjeni kip sv. Ivana Nepomuka sredi zdravilišča pri studencu Tempel. Okoli l. 1800. so prevzeli Rogoška Slatino štajerski deželni stanovi. V njihovem imenu se je za zdravilišče posebno zanimal deželni glavar Ferdinand grof Attems; njemu na čast leta 1828. postavljeno poprsje

stoji še sedaj pod kapelo sv. Ane. Od štajerske dežele je prevzela zdravilišče leta 1918. jugoslovenska država, ki je zdravilišče izročila dravski banovini leta 1929.

Ze l. 1804. je bil tu nastavljen poseben zdraviliški zdravnik. Leta 1810. je bilo zgrajeno večje kopališče. Leta 1819. so z istrskim marmorjem obzidali in z visokimi jonskimi stebri obdali najstarejši vrelc Tempel. Leta 1886. so zajeli nov vrelc Styria, l. 1908. najmočnejši izvir Donat. Tempel je znan kot namizna slatina, medtem ko sta Styria in Donat zdravilni vodi za bolezni želodca in črevesja, krvnega obtoka, jeter, ledvic, mehurja in živčevja.

Sezona zdravilišča je od začetka maja do konca oktobra in pride do 9.000 gostov, za katere je oskrbljeno po zdraviliških hotelih z vsem komfortom. Med rednimi gosti so bili zlasti znameniti škofa Slomšek, Strossmayer in sloveči arheolog don Bulić. Pisatelj Stritar je tu preživel zadnja leta svojega življenja.

Posebne znamenitosti so s freskami okrašena velika zdraviliška dvorana v Zdraviliškem domu, ki so jo znova zgradili, ko je l. 1908. prejšnji popolnoma pogorel, potem Aleksandrov dom, Strossmayerjev dom, l. 1903. zgrajena lična kapelica sv. Ane in l. 1922. posvečena pravoslavna kapela sv. Petra in

Pavla v prostorih prejšnje nalivalnice. (Dr. Kolterer, Zdravilišče Rogoška Slatina, zdravniški opis. Silvin Sardenko, Rogoška Slatina v zarji zdravja (pesmi). Silvin Sardenko, Rogoška Slatina (sprehodi in izleti). Dr. Ivo Sorli: Zadnji val, roman).

Tik zdravilišča je vas z župno cerkvijo sv. Križa, nekdanja prazupnija, iz katere so se odločile sedanje sosedne župnije. Župna cerkev je na mestu, kjer je stala stara romarska stavba iz dobe okoli l. 1300. s tlorisom križa. Leta 1864. so zgradili sedanjo triladijsko baziliko, veliki oltar je iz l. 1900. Leta 1910. sta cerkev okrasila slikarja Markovič iz Rožeka na Koroškem in domačin Kožel. Tudi okna so slikana.

Nad vasjo stoji na vrhu hriba cerkev sv. Trojice, zgrajena v 15. stoletju. Lega in obrambni zid spominjata na nekdanji obrambni tabor pred Turki. Lep je oltar v nemškem preporodnem slogu s konca 17. stoletja.

Tik Sv. Križa je premogovnik, ki oskrbuje s premogom steklaro, ki jo zagledamo, če se napotimo naprej proti Rogatcu pod cerkvico sv. Marije na Tržišču. V steklarni izdelujejo fino brušeno steklo in slike na steklo. Cerkev na hribu je iz 15. stoletja, zidana v gotskem slogu; nad pročeljem se dviga osmeroglat zvonik z dvočebuljato streho.

Ko se bližamo Rogatcu, imamo pred seboj lepo pobočje onstran Sotle, kjer stojijo cerkve Sv. Peter nad Prišlinom, Hum in Marija Taborska. Spodaj v so-testki, preden se izliva Draganja v Sotlo, pa leži Rogatec, važno križišče cest proti Krapini, Pregradi in Zetalam oziroma Majšperku.

V Rogatcu je bilo eno izmed upravnih središč posestev pilištanske sv. Eme. Grad v Rogatcu se prvič omenja leta 1192. Tu so gospodovali kot fevdniki Rogoški gospodje; od teh so ga dobili Lichtensteinci in od teh leta 1301. Zovneški. Za Celjani so ga dobili Habsburžani, dokler ni prišel preko Attemsov v roke sedanjim posestnikom Windischgrätzom. Grad je danes v razvalinah. Trg se prvič omenja l. 1283. Turki so ga izropali l. 1476. in 1532.; takrat je bil še močno obzidan. Grad Strmol je prvotna last gospodov Strmolskih, ki se omenjajo v 15. stoletju. Tudi ta grad, ki pa je še dobro ohranjen, je v posesti Windischgrätzov, ki imajo tod okoli tudi silno velike gozdove.

Dekanijska cerkev sv. Jerneja je bila prej grajska kapela, a so jo na novo sezidali v letih 1738—1743, freske so bile l. 1859. prenovljene. (Slika kupole iz župne cerkve v Rogatcu iz l. 1743. gl. v Mon. art. slov. II. št. 41). V stene je vzdanih več nagrobnikov. — Bližja

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

...v letih 1730-38. ...

najstarejših članov. Z gasilske veselice leta 1909. na vrtu hotela Henke je ohranjen posnetek v družbi celjskih gostov-gasilcev. V našem muzeju je ohranjen posnetek požarnih ruševin 7 objektov Kovača in Ojsterška z Ojstrega, ki ju je katastrofa zadela 8. julija 1910. Dalje je v muzeju na finem papirju 5 krasnih posnetkov največje požarne katastrofe, kar jih pomni laška četa, t. j. požara oljarne na Zidanem mostu dne 8. januarja 1914. Prav tako je v muzeju 9 slik s praznovanja 50-letnice v maju 1921. pod načelstvom g. Blaža Zupanca. Precej posnetkov imajo nekateri gasilci z raznih izletov v St. Lenart nad Laškim, ko so praznovali tako zvano florjansko nedeljo. Vse slike so posnete pred gostilno Aškerc v Tevčah v družbi tedanje Windischeve glasbe. Okrog 10 slik kaže razne brizgalne vaje (nekateri tudi v družbi Celjanov) na šolskih, cerkvenih in drugih večjih poslopjih. Iz dobe predsedovanja dr. Roša je ohranjena samo 1 slika, ki je bila posneta ob neki tovariški proslavi pri gostilni Plaznik v Debru pri Laškem. Na tej sliki so vsi takratni izvršujoči člani. Skoda je, da niso bili izvršeni ob praznovanju 60- in 70-letnice posnetki vseh izvršujočih članov; bilo bi za zgodovino tako starega društva velikega pomena. Ob 70-letnici so neki privatniki napravili le nekaj malih sličic: blagoslovitev novega avtomobila, zbor vseh praporov itd. Po dokončni renovaciji Gasilskega doma bi bilo primerno, da bi društvo po skrbno zbranim materialu priredilo zgodovinsko razstavo po vzgledu Sokolskega društva ob njegovi 20-letnici. Mnogi stari občani še hranijo po svojih hišah dokumente davne gasilske preteklosti.

Našim čitateljem bomo postregli tudi z zgodovinskimi podatki vseh požarov od ustanovitve društva pa do danes, ki jih bodo gotovo z zanimanjem čitali. O tem pa prihodnjic. (Dalje prih.)

1 Tistim, ki so lani ob volitvah drobili »lešnike«. Kakor je znano vsem Laščanom, so neki govorniki z višjim političnim položajem ob volitvah na župnijskem dvorišču silno drobili »lešnike«. Tako so si izposojali krištofskega župana. Toda vse tukajšnje prebivalstvo pozna g. Lešnika kot gospodarsko in politično objektivnega moža. Ko smo v nekaterih časopisih čitali o raznih potrebah na teritoriju občine Sv. Krištof, je g. Lešnik takoj pristopil k rešitvi teh problemov. Tako gradi občina Sv. Krištof pod vodstvom umnega župana rudarja g. Lešnika pri rudniški separaciji nov betonski mostiček namesto prejšnjega lesenega, za katerega so nekdanje uprave leto za leto izdajale velike vsote za popravila. Ko je bila ta potreba objavljena v mariborski »Delavski politiki«, je objektivni župan čez nekaj mesecev že presničil svojo namero. Občani občine Sv. Krištof so lahko ponosni na g. Lešnika, ki pravilno razume vsako objektivno časopisno kritiko, dočim so naši gospodje tostran Savinje po navadi gluhi za kakršno koli kritiko. G. Lešnik si je pridobil simpatije in zaupanje občanov z mnogimi javnimi deli, med katerimi navajamo povečanje rečiške šole, gradnjo dveh sadnih sušilnic, postavitev lične kamnite ograje poleg občinskega poslopja in odlično vzdrževanje občinske ceste v Rečico. Velike zasluge ima zlasti za zgradbo gasilskega doma v Rečici. Občani pričakujejo še mnogo koristnih javnih del svojega priljubljenega župana: regulacijo potoka Rečice, ki trga ob nalivih plodno zemljo, ureditev nekaterih hudournikov po hribovitih vaseh, določitev in nakup parcele za pokopališče v Gornji Rečici, skrb za zdravo pitno vodo itd. Pri lanskih volitvah je bil g. Lešnik deležen silnih napadov zaradi kandidature na Mačkovi listi in je bil celo izločen iz cestnega odbora. Tudi se ni udeležil poleg g. Klenovška iz Trbovelj in g. Malovrha iz Hrastnika volitev senatorjev.

1 Odgovor dopisniku ljubljanske »Posebne izdaje«. Laški dopisnik imenovanega lističa je napisal članek pod naslovom »Vzor političnega življenja«. V tem članku govori o miru v Laškem, o dopisnikih raznih listov itd. Temu dopisniku gre najbrž »Nova doba« silno na živce, ker hoče imeti mir. Mi vemo, zakaj! Dandanes se vsi lizuni, priskledniki, stremuhi, politični izprienci in lenuhi, izkoriščevalci in lahkoživeci silno bojuje vsake osti resnice in zahteve po pravici v javnem življenju. Oni hočejo imeti mir okoli sebe, ker se jim predobro godi.

Kaj jim mar, če ti predpišejo še tako visok davek: plačaj, samo da je mir! Kaj jim mar razkopane ceste, kaj ostala javna dela, kaj slabe delavske in uradniške plače, kaj socialna vprašanja, kaj težki položaj kmetov — občan naj izkoristi občana, kakor hoče in poslovanje uradov naj bo kakršno koli, samo da je mir. Če imajo politični generali maslo na glavi to »Nove dobe« nič ne briga, ker želi dopisnik »Posebne izdaje« mir. Naj bo potolažen, da miru tako dolgo ne bo, dokler ne pridejo mladi narodni borci do pravic v vsem javnem življenju.

1 Socialen čin dopisnikov »Nove dobe«. Gosp. Hrastelj je praznoval 15. t. m. 10-letnico svojega bivanja v Laškem. Ker je »Nova doba« že toliko pisala o njem, je povabil vse laške dopisnike »Nove dobe« na banket v gostilno Gradt. Dopisniki »Nove dobe« pa so povabilo gladko odklonili, ker živimo v resnih časih in so mnogi nujno potrebni pomoči. Že v celjskem uradništvu »Nove dobe« je g. Hrastelj ponujal 100 din, ki jih je uradništvu seveda odklonilo. Končno jih je dal g. Hrastelj g. Jelovšku v Laškem, ta pa jih je po svojem socialnem čutu razdelil revicam v občinski ubožni hiši v Laškem. Sest žensk je dobilo po 14 din, neka 90-letna, ki je najstarejša, pa 16 din. Po našem računu bi bilo 11 dopisnikov porabilo najmanj še enkrat toliko na banketu in bi bil moral g. Hrastelj dati še 100 din za občinske reveže.

1 Sokolsko društvo bo priredilo na predvečer praznika zedinjenja svečano akademijo. Na sporedu so telovadne točke vseh oddelkov, recitacije in deklamacije. Vabimo vse nacionalno občinstvo, da se te proslave polnoštevilno udeleži. — Dne 1. decembra se bo sokolstvo udeležilo službe božje po deputaciji. — Sokolsko društvo v Sevnici bo odkrilo 1. decembra spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju in vabi tudi naše društvo, da se v čim večjem številu udeleži te manifestacije. Pozivamo brate in sestre, da to store.

1 Davčna obremenitev. V začetku tega meseca je naša davčna uprava zopet razposlala plačilne naloge, ki so povzročili med davkoplačevalci veliko razburjenje in pravcat poplah. Ljudje so tarnali, jokali, obupovali in sklepali, da bodo opustili obrti itd. In res, četudi smo vavjeni v laškem okraju v pogledu davčne obremenitve in izterjavanja davkov in davščin in doklad prvenstva ne samo v dravski banovini, marveč menda tudi v vsej državi, niso bili davki nikdar tako težki, kakor letos. Ne bomo raziskovali kje je vzrok: ali v okolnosti, da referent morda še ne pozna dovolj naših prilik ali v sestavi davčnega odbora, glede katerega smo že svojčas iznesli kritike. V davčni odbor spadajo gotovo ljudje, ki plačujejo sami davke in ki vedo, kako težko je v današnjih časih zbrati denar za javne davjatve, če hočeš pri tem še živeti in si obdržati eksistenco. Reklamacijski odbor, ki je te dni zasedal, je sam uvidel pretirano obdavčenje, vendar pa ni mogel ali hotel v zadostni meri odpraviti te krivice. Ni dovolj, če se davčna osnova znižuje za nekaj tisočakov, ko pa ostane podlaga za poslovni davek nespremenjena visoka, seveda na podlagi informacij, ki si jih referent poišče pri železnici, odjemalcih in bogve kod še vse, ne da bi pri tem tudi poizvedovali, ali ni bil poslovni davek zaračunan ali plačan drugod. Takih primerov je več. Nastaja nujna potreba, da se davkoplačevalci združimo in da skupno podvzamemo vse korake proti pretiranemu obdavčenju, ki nas preti vse ugonobiti. Izvzet ni noben sloj in poklic. Vsi čutimo le eno: da moramo plačevati preveč in da tega ne zmoremo. Tudi naša davčna uprava bo morala spoznati, da tako ne gre naprej. O tej stvari bomo še ponovno spregovorili.

1 Zanimiva obsodba. Član cestnega odbora v Laškem in občinskega odbora Sv. Krištof je bil pred kratkim pri okrož. sodišču v Celju obsojen zaradi prestopka po § 319. k. z. na 10 dni zapore. Včasih taki ljudje niso mogli biti člani takih korporacij ali upravljati javnih funkcij. Danes gre menda tudi to.

1 Pritožbe kmetov iz Gabernega. Mi-mo Caslove trgovine vodi kolovozna pot v vas Gaberno. Ob tej poti teče tako zvani Gabrski potok, ki se ob nalivih čisto spremeni v hudournik. Ta potok je sčasoma docela uničil kolovoz. Pone-

Resnična dejstva iz zgodovine laškega gasilstva

(Dalje.)

Zanimivo je tudi prvo poročilo prvega jugoslovenskega gasilskega občnega zbora v Laškem, na katerem je bila izvoljena prva slovenska društvena uprava. To je bil 49. javni občni zbor laških gasilcev, ki je bil dne 14. marca 1920. popoldne v hotelu Henke pod vodstvom takratnega načelnika g. Maksa Koširja. Blagajniško stanje, o katerem je poročal g. Josip Fretze, je znašalo 4804.86 kron. Izvoljena je bila prva slovenska uprava, v kateri so bili gg.: načelnik Josip Osolin, njegov namestnik Blaž Zupanc, tajnik Topole, blagajnik Kačič, revizorja K. Valentinič in Topole, vodja brizgalne Sipek, namestnik Smodi. Ostale funkcije so prevzeli gg. Josip Kranjc, Ivan Perger, Benedek, Henke, Herman, Košir, Posinek, Vrečko, Gradt, Krotel in Ferčnik. Občni zbor je trajal od 14. do 16.30.

Sedaj pa še nekaj o gasilskih slikah, ki so živ dokument društvene zgodovine. Najstarejša slika, na kateri je bil posnetek 5 ustanovnih članov, odnosno članov prve društvene uprave, je iz bivše gasilske shrambe neznankam izginila, prav tako še več sličnih slik. Ena najstarejših slik, ki jo še ima društvo, je obešena na steni v Gasilskem domu, in nosi datum september 1870. s posnetkom 13 gasilcev veteranov. V laškem muzeju je ohranjena slika, ki je prva, na kateri so posneti vsi eksekutivni člani požarne brambe. V prvi vrsti vidimo tudi g. Huga Steina, lastnika laške terme, ki je kupil termo l. 1831. in prodal zadnjo polovico l. 1888. novemu lastniku g. Božidarju Gunklu. Po vseh znanih sodeč je bila ta slika posneta med tem časom. Na tej sliki so skoraj vsi ustanovni, izvršujoči in častni člani. Ta slika je zgodovinsko najvažnejša in najzanimivejša. Pod načelstvom Pavla Baste je bila posneta slika v juniju l. 1898. pred bivšo nemško šolo. Na sliki so vsi izvršujoči člani v delovnih oblekah. Z dne 20. septembra je slika vseh izvršujočih članov pod načelstvom Adolfa Webra, tudi posneta pred bivšo nemško šolo. Slična slika je bila posneta dne 18. avgusta 1906. pred bivšo nemško šolo pod načelstvom Jurija Benedeka; na njej so vsi izvršujoči in častni člani. Desno je na sliki tedanji društveni prapor s trakom, na katerem je še danes mogoče prečitati napis. Ta slika je bila narejena v spomin na odlikovanje 15

podružna cerkva sv. Hijacinte je bila zidana v letih 1730-38.

Takoj na koncu trga pelje cesta preko Sotle v strmino proti Humu in Pregradi na Hrvatskem.

Ob Sotli pa pridemo mimo velikih kamnolomov, kjer izdelujejo velike in majhne mlinske kamne in bruse. Cesta se vije ob železnici pod cerkvico sv. Roka. Cerkvica je bila sezidana l. 1625., a jo je strela l. 1753. močno poškodovala. Samostojna župnija je od l. 1787. Kmalu prestopi tudi ta cesta mejo in vodi v Krapino na Hrvatskem.

Cesta, ki vodi iz Rogateca proti severu, se kmalu razcepi. Najprej se napotimo v smer proti Majšperku. Če se od te ceste odcepimo na desno, pridemo k Sv. Florijanu. Župna cerkev, zidana l. 1625. ima še od prvotne stavbe gotski presbiterij. V bližini župne cerkve na hribu je romarska cerkev Ložno — Marija Loreto.

Cesta naravnost pa vodi v Stoperce.

kod so več metrov globoki prepadi, ki ogražajo ljudi in živali, posebno v zimskem času. Ze pred pol leta je občinska komisija pregledala to pot in tudi obljubila takojšnje popravilo, toda še danes ni nobene rešitve. V komisiji so bili Ivan Deželak, Peter Hrastelj in Janez Kolšek. Ko je g. Časl opomnil odbornika g. Bezgovška, da je občinska pot potrebnejša kredita kot pa razni domovi, ga je g. Bezgovšek vprašal, ali je kak Časlov dinar na občini. Gosp. Časl mu je odvrnil: »Tisto pa, saj tudi plačam petkrat več davkov, kot pa g. Bezgovšek!« Kmetje se tudi pritožujejo, da jim poštna uprava v Laškem ne vročuje več pošte, češ da pride vedno kdo iz Gabernega v mesto, pa naj odnese pošto. Kakor vidimo, današnjim činiteljem tudi ni več dosti za kmete. Čudimo se, da pismonoše lahko vročujejo pošto na Padežu, kamor imajo 1 uro in 15 minut hoda, dočim je do Gabernega samo 50 minut. Prav tako morajo nositi pošto v vas Tevče, kamor je tudi 1 uro hoda. Ali ne bi mogli priključiti pošte za Tevče pošti Sv. Lenart?

I Glas iz vrst našega meščanstva. Številni naši meščani nas naprošajo, da objavimo v »Novi dobi« njih glas, da bi odločilni činitelji ukrenili vse potrebne korake na pristojnih mestih. Vsi sloji: uradništvo, upokojeanci, obrtništvo, delavstvo in svobodni poklici vsak dan bolj občutijo težo gospodarskih razmer. Posebo jih zadeva v živo čedalje bolj naraščajoča druginja živil, oblačil, obutve in surovin za izdelovanje predmetov. Naša podjetja bodo morala po nujnosti razmer čimprej poravnati meze delavcem, ker so delavci z druginjo pognani v pavperizem. Prav tako bi morala država povrniti uradnikom in upokojeancem svoj čas odvezete odtegljaje ali pa zvišati plače oz. druginjske doklade v sorazmerju z današnjim indeksom cen. Vsi nameščenci se omejujejo pri svojih potrebah na minimum, kar ni brez posledic za naše obrtnike, ki so pri tem dvakrat udarjeni: nimajo dovolj odjemalcev, davki pa so ostali na višini pred današnjimi razmerami. Davčna zakonodaja bi bilo nujno treba reformirati z uvedbo progresivnega davka. Poglejmo si položaj naših krojačev, čevljarjev, kleparjev, ključavničarjev in sličnih obrtnikov, ki morajo kupovati razno blago ozir. surovine za izdelavo predmetov, ki pa so se podražila za 20 do 50 odst. Kako naj obrtnik pri takem položaju še zmaguje stare dajatve? V časopisju čitamo, da so nekatera podjetja povišala delavcem mezde za 10 odst., na drugi strani pa so se živila podražila za 20 in celo za 80 odst. Poleg tega je bila pri nekaterih živilih letos še slaba letina. Zaradi zunanje-političnih dogodkov bo cena živil in drugih življenjskih potrebščin gotovo še rasla. Zato bi morali pristojni činitelji že danes misliti na neko socialno-ekonomsko rešitev vseh slojev. Podjetja odpuščajo mnogo delavcev, obrtniki imajo čedalje manj naročil in odjemalcev, druginja stalno narašča. Vsi zro s strahom v bodočnost. Edina rešitev je v primernem povišanju plač, strogi kontroli cen in znižanju davščin. Od kmeta ne moremo pričakovati bremen, ker sam životari iz dneva v dan. Vse to naj bo glasen memento onim, ki so danes poklicani, da razmišljajo o rešitvi teh neodložljivih nujnih vprašanj!

I Ne uničujte industrije! V Laškem imamo dvoje tekstilnih tovarn: gornja je last gg. Brečke in Blaškoviča, spodnja pa last g. Ludvika Gerkmana. V zadnjem času se širijo po mestu vznemirljive vesti, da bi moral gornji tovarnar odstiti, ker ni naš državljan, da bo premestil tovarno na jug, da ima sodaljšano, oziroma odobreno 6-mepečno bivanje v našem mestu itd. Baje je v ozadiju neka oseba, ki je imela pri volitvah leta 1936. precej vpliva, še več pa osebnih in materialnih interesov, da odide gornja industrija iz Laškega, z izgovorom, da je omenjeni podjetnik žid. Mi nimamo interesov, da bi zagovarjali žide, toda gospod je naj pomislilo na 100 do 120 delavcev in njih družine, ki bi ostale brez kruha. Kdo naj jamči, da dobimo po odhodu te industrije drugo, ki bi nudila tem ljudem nadalnjni kruh? Že naši občinarji so zakrivil, da je naše mesto iz golih strankarskih razlogov izgubilo nekaj novih podjetij. Ne posnemajte tujih vzorov! Najprej je eksistenca naših državljanov, potem so druga

vprašanja! Edino, kar bi mogli odbravati, bi bila zahteva, da podjetnik brezpogojno spoštuje državno socialno zakonodajo, da zaposluje samo naše državljanke, da skrbi za higienične delovne pogoje v svojem obratu, za varnost pri delu, za primerne plače itd. Če je poleg vsega tega vseskozi lojalen napram narodnemu čustvovanju in hotenju, je po našem mnenju zadostil vsemu, zlasti če bi v nasprotnem primeru ostalo na stotine delavcev na cesti brez kruha in strehe. Delavci bi v takem položaju ne bili več indiferentni in bi lahko zašli pod tujo propagando po krivdi nekaterih ljudi, ki imajo za seboj že itak žalostno politično preteklost. Kdor išče le samega sebe povsod, ne bo nikdar zmogel izvršiti kakega narodnega dejanja ne za domovino in ne za narod! Znamemu nestrpnemu gospodu pa povemo glasno, da je čisto velika razlika v plačevanju delavcev na eni in na drugi strani. Gospod bi lahko prav v takem primeru najbolje dokazal, kdo je bolj in kdo manj naroden. Komur je res za narod, naj to tudi dokaže z dejanji!

I Prezgodnji grob. Dne 18. t. m. je umrl v Sp. Rečici 7 po daljši težki bolezni 33-letni g. Jože Flašj, tovarniški strojni strugar v podjetju »Zavora«, kjer je bil zaposlen 19 let. Pokojnik je bil šele nekaj let poročen. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, njegovi ženi naše iskreno sožalje!

I Kino Laško bo predvajal v soboto 25. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 26. t. m. ob 16.30 in 20.30 zanimivi in napeti film »Poročnik Perry«. V glavnih vlogah Robert Taylor in Barbara Stanwick. Tednik.

Žalec

ž Drž. meščanska šola v Žalcu. Na tej šoli že od njenega početka dalje sklicujejo vsako leto redno po dva roditeljska sestanka. Na takšno posvetovanje je uprava šole povabila starše tudi v nedeljo 19. t. m. Za šolo, ki jo obiskuje 214 rednih učencev, katerih starši so iz 14 različnih občin, so takšni sestanki neobhodno potrebni. Tega se starši tudi zavedajo, saj se je povabilu odzvalo 97 oseb. V nabito polni risalnici je predaval zobozdravnik g. dr. Herman o »Bolezni in negovanju zob«, razrednik I. a razreda g. St. Praprotnik pa je tolmačil staršem šolske predpise, zlasti one, ki so v zvezi z razredniškimi posli. Po predavanjih so dajali razredniki staršem informacije o napredku in vedenju učencev. Na drug sestanek v tem šolskem letu, ki bo aprila meseca, vabimo že vnaprej tudi tiste očete in matere, ki nedeljskemu sestanku niso mogli ali niso hoteli prisostvovati. — Namesto premeščenega učitelja Stanka Kodriča je te dni nastopila službo absolventka višje pedagoške šole Franja Koširjeva. Kljub temu pa manjka na šoli še ena učna moč. Iskreno želimo, da bi prosvetna oblast to učno moč čimprej namestila.

z Zvočni kino Žalec. V soboto 25. t. m. ob 20. in v nedeljo 26. t. m. ob 14., 16. in 19.: »Divne laži Nine Petrovne«. Velefilm iz ruskega življenja. V glavnih vlogah Isa Miranda in Ferdinand Gravey.

Braslovče

b Proslava državnega praznika. Sokolsko društvo v Braslovčah bo tudi letos svečano proslavilo državni in sokolski praznik 1. decembra. Ta dan bo prisostvovala deputacija s praporom svečani službi božji ob 8. zjutraj. Po svečani službi božji bo imelo Sokolsko društvo v svojem domu svečano sejo in proslavo za vse pripadnike Sokla. Proslava bo vsebovala razne deklaracije in pevske točke. Nato bo svečana zaobljuba novih članov. Ob tej priliki bodo tudi razdajene diplome onim oddelkom, ki so dosegli na raznih tekmah izvestno število točk. Brate in sestre vabimo, da se udeležite proslave državnega in sokolskega praznika polnoštevilno.

b Miklavževa obdaritev. Sokolsko društvo v Braslovčah bo tudi letos obdarilo svojo deco in naraščaj. Prihod Miklavža in obdaritev bo v nedeljo 3. decembra ob 15. v Sokolskem domu. Ob tej priliki bodo nastopili naši mali pripadniki z lepo igro ob prihodu Miklavža iz nebes. Starši otrok in prijatelji Sokla bratsko vabljeni!

b Surovost brez primere. V braslovški občini je vasica, ki se imenuje Glinje. Ta vasica ni znana vsakomur, saj leži v zatišju. Vendar pa ni toliko v za-

tišju, da bi je ne našli razni agenti, krošnjari, berači itd. Pa tudi zlobneži jo najdejo. V zadnjem času sta bila zastrupljena dva psa čuvaja. Surovež je opravil svoje ostudno delo ponoči. Toda star pregovor pravi, da ni nobena stvar tako skrita, da bi ne postala očita. Tudi ta storilec naj ne misli, da je bil neopažen. Naj pomni, da o pravem času vse prav pride. Dovoljujemo si vprašati Lovsko društvo in pristojno oblast, ali je dopustno, da se nastavlja strup v tem času in na vsakem prostoru, tako da bi se utegnile zastrupiti tudi krave in svinje. Prizadeta posestnika pozivata suroveža, ki je zastrupil njuna psa čuvaja, da se sedaj postavi na nočno stražo namesto zastrupljenih psov. Kakor kažete ta dva primera, tudi pri nas ne manjka podlih ljudi.

Gornji grad

g Promet se je v zadnjem času živahnješ razvil v središču našega mesta. Tu je otvorila trrdka »Bata« pred nekaj dnevi v prenovljeni žmavečvi hiši v pritličju svojo podružnico in je bilo že prvi dan prav živahno v tej poslovni, ki pomeni nekaj novega za gornji del našega okraja. Ob mostu postavlja uto za mesnico podjetni Franc Kolenc, ki je imel doslej mesnico v Mikuževi hiši. Pravijo, da bo hudo konkuriral drugim mesarjem z nizkimi cenami.

g Občinski dom je bil pred kratkim dograjen. Občinski urad se je že preselil v ta dom, ki ima v pritličju poleg uradnih prostorov tudi lepo sejno dvorano, na dvorišču občinske zapore, v prvem nadstropju pa zasebno stanovanje.

g Sokolske vestil. Naše Sokolsko društvo je priredilo 12. t. m. tradicionalno martinovanje z gledališko predstavo v Sokolskem domu. Prireditelj je uspeval prav dobro. — Občni zbor društva bo v nedeljo 26. t. m. ob 14.30 v Sokolskem domu. Udeležba je obvezna za vse članstvo. Pričakujemo, da pride na zbor župna delegacija iz Celja. — Sokolska akademija v proslavo praznika zedinjenja bo, kakor vsako leto, tudi letos 1. decembra ob 15. v sokolski dvorani. Nastopili bodo vsi telovadni oddelki. — Za članstvo, ki bo letos prevedeno v sokolske vrste, bodo prihodnji teden v domu predavanja o organizaciji in zgodovini sokolstva ter o sokolski ideji.

g Nočni izgredi in nemiri se v zadnjem času ponavljajo v našem mestu. Ponočniaki, ki se prej napijejo po gostilnah, razsajajo ponoči po mestu, rujejo klopi in mize Olepševalnega društva, pobijajo šipe, prestavljajo napisne table, podirajo ograje in slično. Tega bo menda sedaj konec, ker se je orožnikom posrečilo izslediti po večini vse razgrajaje. Ujamo, da bo imelo prebivalstvo v bodoče mir pred njimi.

g Osebnosti. Voditeljica tukajšnje zemljiške knjige ga. Guzeljeva je nastopila bolniški dopust. Okrožno sodišče je poslalo na nieno mesto of ciala g. Kramarja iz Celja. Na novo imenovani sreski veterinar g. Bregant iz Novega mesta je prevzel te dni svoje službeno mesto na tukajšnjem sreskem načelstvu.

Sloveni Gradec

s Vsem prijateljem severne meje! Sloveni gradec, ti in skromen, sanjač sredi lepe Mislinjske doline ob zelenem Pohorju, pod ponosno Urško goro se obrača na vse prijatelje severne meje z vljudno prošnjo. V tem skriteh kotičku Mislinjske doline deluje več let Sportni klub Mislinja, ki si je že ob svoji ustanovitvi nadel na logo krepiti nacionalno zavest med mladino ter jo vrgati na sportnem področju. Doslej smo se borili z raznimi težavami, a nismo klonili. Ko pa smo pred kratkim izgubili svoj sportni prostor in nam je za nabavo novega potreben kredit, smo prisiljeni, obrniti se na vsa podjetja in priva nike v dravski banovini s prošnjo, da nas podpro in nam omogočijo zgraditi sportno igrišče na naši severni meji, ki bo v ponos našemu mestecu in vsej banovini. Tukajšnje članstvo je prerevno, da bi moglo samo zgraditi igrišče od svojih minimalnih plač, zlasti ker je večina brez stalnega zaslužka. Ključemo v pomoč vse sportne dobrotnike, da ne preslišimo našega klica s severne meje in nam tako pripomorejo zgraditi sportni

Vse šolske potrebščine, nalivna peresa in vse v pisarni potrebni predmeti poceni in v veliki izbiri pri trrdki **Karl Goričar vdova, Celje,** Kralja Petra cesta 7.

prostor, kjer se bo krepila naša nacionalna zavest, da bo mladina v primeru potrebe strnjena stopila na branik domovine.

Zidani most

z Novi upravni odbor učiteljskega društva JUU za srez Laško. Nedavno je bil na Zidanem mostu občni zbor učiteljskega društva JUU za srez Laško. Predložena je bila samo ena lista, brez predloga za tajno glasovanje. Po konstituiranju je upravni odbor sledeč: predsednik g. Mahkota iz Hrastnika, podpredsednica gđ. Plavšakova iz Trbovelj, tajnica g. Urbajsova, blagajnik šolski upravitelj v Hrastniku g. Groznik. Za člane odbora so bili izvoljeni gg. Kimovec, Švarc in Prešeren. Izvoljeni so bili tudi strokovni odbori in posamezni poverjeniki.

Hrastnik

h Proslava 1. decembra. Tukajšnje sokolsko društvo namerava slovesno proslaviti praznik zedinjenja. Zjutraj se bo službe božje udeležil oddelk krojašev s praporom. Ob 20. pa bo slavnostna akademija. Skrbno izbrani spored obsega pestre telovadne, glasbene in recitacijske točke. Po akademiji bo slavnostna seja, zaobljuba novih članov, podelitev diplom, odlikovanje itd.

h Občni zbor Sokolskega društva v Hrastniku bo v nedeljo 26. t. m. ob pol 10. dopoldne v dvorani Sokolskega diplom, odlikovanj itd.

h Poslednja pot br. Staneta Groznika. V torek 14. t. m. popoldne je bil pogreb tragično preminulega Staneta Groznika na dolsko pokopališče. Iz hiše žalosti so nesli truplo Sokoli in pokojnikovi stanovski tovariši. Združeni pevski zbori so zapeli žalostinko, nakar je zaigrala rudniška godba. Na čelu spreveda je stopal oddelk Sokola in podmladek Jadranske straže, oba s praporoma, stanovski tovariši, zastopniki podjetja in številno občinstvo. Na Dolu pred cerkvijo in na pokopališču so zapeli pevci v zadnje slovo. Nato se je domači g. župnik v kratkem govoru poslovil od tragično preminulega, godba je zaigrala žalostinko, naraščajnice so pa zasule grob s cvetjem. Za tragično preminulim Groznikom žaluje vsa javnost. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Radeče

r Pomanjkanje in beda v naših krajih. Po okoliških vaseh vlada velika beda. To se opaža zlasti pri družinah s številnimi otroki. Kmetje so le deloma zaposleni na svojih malih posestvih, ki jih po večini upravljajo žene in otroci, očetje pa hodijo za zaslužkom v tovarne ali na železnico, kjer zaslužijo komaj toliko, da za silo prežive sebe in družino. Za obleko in obutev pa jim zmanjka denarja. Zaradi tega hodijo otroci v šolo slabo oblečeni ali celo bosi. Nekateri stradajo, ker nimajo ničesar jesti. Ugotovilo pa se je, da povečini nosijo krivdo starši, ki ničesar ne privoščijo svojim otrokom bodisi iz zanikarnosti ali iz skoposti. Ob nedeljah mnogi otroci ne morejo k službi božji. Dogaja se, da si v družini izposojujejo obleko drug od drugega. Ob slabem vremenu in hudi zimi mnogi otroci ne morejo niti v šolo, ker se starši bojijo, da bi se otroci ne prehladili. Zato prosimo vso radeško javnost, da bi priskočila tem bednim otrokom na pomoč. Prav umestno bi bilo, da bi bili ti jadniki obdarovani za božič s toplo obleko. Radečani, odprite srce za siromašno deco!

r Vojaškim obveznikom. Ker je prijavljanje in odjavljanje vojaških obveznikov v zadnjem času še mnogo važnejše nego sicer, strogo opozarjamo vse, da se pri potovanju iz kraja v kraj takoj ali najkasneje v 24 urah prijavijo pri občini svojega bivališča. Opaža se, da obvezniki ne izpolnjujejo te svoje dolžnosti ter s tem škodujejo sami sebi. Zaradi tega opozarjamo vse, da se pri vsakem odpotovanju iz kraja odjavijo pri pristojni občini bivališča. Proti vsakemu, ki se ne bo ravnal po teh vojni določilih, se bo postopalo po zakonu.

ZVEZNA TISKARNA

CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

LASTNA KNJIGOVEZNICA

r Čedalje večja draginja. Dasi smo imeli dobro letino poljskih pridelkov, se cene venomer dvigajo. Ta teden je poskočila moka zopet za 0'25 din kg. Krompir prodajajo že po 1'75 do 2 din, izgleda pa, da bo še dražji. Fižol stane že 4 do 5 din kg, a ga je težko dobiti. Cena petroleja je poskočila za 1 din pri litru. Trgovci se pritožujejo, da ne morejo dobiti zadostne količine petroleja nit za drag denar. Na Martinovem sejmu so kmetje pokupili zelo mnogo mila, s katerim so se do dobra založili. Cena orehov v lupinah je poskočila od 3'50 na 5 din in še višje. V splošnem so se podražila vsa živila in življenjske potrebščine. Podražila se je tudi goveja živina. Kmetje koljejo sami ter prodajajo meso in slanino.

r Martinova nedelja. Martinova nedelja je bila izredno lepa. Solnčno vreme je privabilo nešteto izletnikov, ki so pohiteli v razne vinorodne kraje. Zidanice so po kratkem presledku zopet oživele, zlasti na Dolenjskem, kjer so ljubitelji cvička jemali slovo od — mošta. Cviček je letos zaradi lepe solnčne jeseni izredno dobrega okusa. Cena mu je 3'50 do 4'50 din za liter.

r Nadležno beračenje. V zadnjem času se je pri nas razpasla grda razvada, da hodijo iz kraja v kraj številni berači ali brezposelni, ki prosijo predvsem za alkoholne pijače. Ni dovolj, da jih ljudje odpravijo s kosom kruha. Nekateri so tako predrzni, da odklanjajo živila in zahtevajo le denar ali pa žganje.

r Drzen vlom v Gasilski dom. V noči na soboto je bil izvršen drzen vlom v Gasilski dom v Radečah. Vlomilec se je priplazil do lesenih vrat, ki vodijo v barako tik doma ob Sopotu. Tu je s silo odtrgal ključavnico in tako prišel v barako, kjer je vse razmetal. S posebnim železnim orodjem je zvil železno ograjo na oknu doma ter vdrl v glavni prostor, kjer so shranjeni gasilski predmeti. Gasilci so ugotovili, da so izginile pnevmatike gasilskega avtomobila in drugi predmeti. Vlomilec je zapustil dom po isti poti, po kateri je prišel vanj. Načelnik prostovoljne gasilske čete v Radečah je prvi opazil vlom in ga prijavil varnostnim oblastem v Radečah. Upati je, da bo prišel vlomilec kmalu v roke pravice.

r Novi grobovi. V zadnjem času so na Vrhovem umrli kar trije domačini. Najprej je umrla Helena Rodičeva, stara 62 let. Kmalu za njo je umrla znana gostilničarka ga. Marija Burkeljeva, mati g. Leopolda Burkeljce, znanega pobornika gasilstva in napredne ideje na Vrhovem. Njeno smrt obkokuje tudi hčerka ga. Marija v Trbovljah. Te dni pa je zavedno zatisnil oči Ivan Sotlar, star 78 let. Bolehal je že dalje časa za naduho. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Sevnica

se Odkritje spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Sevnici bo na praznik zedinjenja 1. decembra ob 11. dopoldne. Vabimo ponovno vse organizacije, da bi bile najkasneje do pol 11. dopoldne na mestu. Zaprošena je četrtinska voznina na železnici.

se Železniška proga Sevnica-Trebnje ima slabo zvezo. Ni še dolgo, ko je bila otvorena proga Sevnica-Tržišče, po kateri smo dobili dobre zveze s Trebnjem in Novim mestom. Vsi smo bili te proge veseli, saj je obetala pravo blagostanje za mirnsko dolino. V popolnem nerazumevanju naših razmer so pred kratkim ukiniteli celo vrsto vlakov v Sloveniji, pri čemer je posebno prizadeta železniška zveza Sevnica-Trebnje. Z dneva v dan se čujejo pri-

Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenike ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

tožbe in prošnje za zopetno uvedbo rednih vlakov na omenjeni progi. Ljudstvo se upravičeno vprašuje, čemu so gradili progo, če je pa prebivalstvo ne more uporabljati. Naj navedemo samo najdrastičnejši primer! Potnik, ki potuje z Zidanega mosta, se pripelje po osmih jutraj v Sevnico. Oni, ki prispe z vlakom iz Zagreba, je v Sevnici že ob pol osmih. Oba pa morata tu čakati do 11. dopoldne, ker šele takrat odhaja prvi vlak proti Trebnjemu in Novemu mestu! V Novo mesto prispe šele ob 16. V tem času bi lahko prispel potnik malone na Dunaj! Naši ljudje imajo vedno dovolj posla v Novem mestu. Kadar potujejo tja, porabijo sedaj po ukinitvi vlakov kar dva dni. Prav tako nevzdržne so razmere pri zvezah drugih vlakov. Nujno potrebna je zveza z Mokronogom. Vlak, ki odhaja ob 11. iz Sevnice, pride šele ob 12. v Bistrico-Mokronog. Trg je oddaljen 2 km od postaje. Če hoče potnik opraviti kaki posel v trgu, in če upoštevamo, da potrebuje skoraj tričetrt ure samo za hojo v obeh smereh, je popolnoma izključeno, da bi se lahko vrnil z naslednjim vlakom, ki odpelje ob 14. iz Bistrice proti Sevnici. Na tej progi je neizogibno potreben jutranji vlak iz Sevnice v Trebnje in večerni vlak iz Trebnjega v Sevnico. Vsi ukinitveni vlaki so bili ves čas dobro zasedeni, zato ne moremo doumeti pravih razlogov za ukinitvev prepotrebni vlakov. Prosimo ljubljansko železniško direkcijo, da bi pokrenila pri generalni direkciji v Beogradu vse potrebno, da se zopet uvedejo vlaki, ki so vozili pred ukinitvijo.

Kdor podpira

Narodno kreditno zadrugo z o. z. v Celju
pomaga čuvati naše meje in našo narodno posest.

Ustanovitelji: Sokolske župe: Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto, Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Sokol-matica: Celje, Ljubljana, Maribor in Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

Vila z vrtom

se odda najem. Vprašati v trgovini Plavc, Celje, Vrazov trg.

Dva radioaparata

rabljena (Philips 6 c. in Standard 6 c.) ugodno naprodaj. Aleksander Gatej, urarstvo, Celje, Kralja Petra c. 26.

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HME LJARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994

Brzjavlj.: »Posojilnica«

Telefon št. 2

BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah do 9. do 11.

Nekoliko delstev o kininu

Na čem temelji slava tega izvrstnega zdravila, ki se imenuje kinin?

Ze več stoletij je to zdravilo na glasu in njegova slava se še vedno čedalje bolj širi. Na to vprašanje sicer ni težko najti odgovora, ker odgovarjajo nanj vsakdanje izkušnje in izvestna določena dejstva.

Kinin, to zdravilo, ki ga narava sama proizvaja, ni rešil, odkar obstoji, samo številnih bolnikov, obolelih za malarijo, marveč je rešil tudi cele vojske sramotnega poraza.

Po pravici pravijo, da bi bila brez kinina sleherna kolonizacija nemogoča. Nobena vojska ne bi mogla operirati v deželi, v kateri vlada malarija, če bi se čete ne zaščitile preventivno s kininom.

Izkušnja iz več stoletij je zbrala vsa ta dejstva v serijo nepobitnih dokazov v korist zdravilnih lastnosti tega naravnega zdravila. Zdravniki, ki bedijo nad zdravjem stotisočev oseb, vedo to dobro. Kinin je njihova prva in zadnja beseda. To je dokazal tudi slavni francoski strokovnjak za malarijo profesor Sergent med svetovno vojno in tudi njegov italijanski kolega profesor Aldo Castellani med abesinsko vojno.

Leta 1916., med svetovno vojno, je 60.000 vojakov, ki so pripadali francoskim četam v Makedoniji, obolelo za malarijo. Vznemirjena vsled tega dejstva je poslala francoska vlada v Makedonijo brata Sergenta, da tam organizirata borbo proti malariji. S pomočjo vojaških oblastev so zdravili vojsko s kininom in od tega časa so bile francoske čete uspešno zaščitene pred epidemijo malarije. Francoske ekspedicijske čete bi bile brez kinina dvojno poražene, prvič od malaričnih komarjev in drugič, kot posledica prvega, od nemških nasprotnikov.

Profesor Aldo Castellani, ki mu je bila poverjena priprava italijanske ekspedije proti Abesiniji v sanitetnem pogledu, se je okoristil s to izkušnjo in ni čakal, da postanejo čete žrtve malaričnih komarjev, marveč je takoj odredil sistematično zdravljenje vseh oddelkov s kininom. Vsak vojak je moral v smislu izdanih naredb jemati vsak dan pastile kinina. Castellani je izračunal, da bi bilo brez zdravljenja s kininom zbolelo 400.000 vojakov za malarijo. Po zaključku vojne v Abesiniji (I. 1936.) je bilo ugotovljeno, da se je malarija zaradi sistematične uporabe kinina pojavljala samo v posameznih primerih. To dejstvo je bilo zabeleženo prvič v zgodovini vojaške medicine.

General Vassart, ki je načeloval francoskim ekspedicijskim četam v Makedoniji, je izjavil nekega dne, da je uživanje kinina vojaška dolžnost.

Komisija Društva narodov proti malariji in njena poročila stalno potrjujejo izredne zdravilne lastnosti kinina. Ta komisija za pobijanje malarije je prav tako priporočila kratkotrajno zdravljenje s kininom z naslednjimi besedami: Jemljite vsak dan kot preventivno sredstvo proti malariji v sezoni, ko vladajo mrzlice, 40 centigramov kinina, za pravo zdravljenje pa dozo 1—1.30 grama dnevno 5 do 7 dni.

Ni mogoče preceniti števila oseb, moških, žensk in otrok vseh ras v vseh delih sveta, kjer vlada malarija, ki se morajo zahvaliti za svoje zdravje naravnemu zdravilu: kininu.

Nogavice

vseh vrst, oblačila damska, moška, otroška tudi po meri dobite najcenejše v trgovini-pletalnici »Mara« Pongračič, Celje, Slomškov trg 1.

ELEKTRIČNE ŽARNICE

dobite pri tv.

K. Loibner - Celje - Kr. Petra c. 17

TELEFON 120

Kovačnico

z orodjem in stanovanjem prodaj. Salobir, Sv. Lenart, p. Laško.

Veliko stoječe zrcalo

(primerno za krojače in šivilje) se poceni proda. Naslov v upravi lista.

Soba

prazna ali opremljena, s posebnim vhodom, parketirana, se odda solidni osebi. Celje, Cesta na grad 51.

Dve opremljeni solnčni

sobici

s prostim vhodom oddam. Na željo tudi mala kuhinja na razpolago. Celje, hrib sv. Jožefa 56.

Drobno koruzo in koruzno

moko dobite pri tv.

JUGOPROMET — Celje, Krekova c. 11

Opremljeno sobo

iščem za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »100«.

Šivalni stroj

pogreljiv, malo rabljen se poceni proda. Na ogled pri mehaniku R. Perdaru, Celje, Mariborska c. 11.

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4

kleparstvo, vodovodne instalacije strelovodne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerno — Postrežba točna in solidna

Celjska posojilnica d.d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE SVOJE PRIHRANKE V

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom

TELEFON ŠT. 22

POŠT. ČEK. RAČ. 10-591

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOŠTANJ